

AK-29

První ročník, páté číslo, datum , cena zatím žádná, ale netrpělivě se čeká na tu Pulitzerovu, stále ještě a pořád Spolupracovali: Jiří Kačur, Johann Sebastian Cháb, Jonáš Jenšovský

Rozhovor s Jiřím Kačurem, podnikatelem, malířem a finofilem

Jak se díváte na zahraniční politiku Finska?

Mé poslední zprávy o finské politice se datují do roku 1975, kdy v Helsinkách proběhla mezinárodní odzbrojovací konference mezi státy tzv. komunistického bloku a tzv. kapitalistického bloku.

Co říkáte na problém finských zásuvek typu CEE 7/7?

Mám dojem, že to bude spíše čínský problém, protože téměř vše, co tady v Evropě používáme pochází z Říše Středu, ale možná se mýlím a potom půjde vážně o finský problém.

Nepřipadá vám moudřejší použít právě ve Finsku zásuvky typu BS 1363?

Vzhledem k nižším teplotám panujícím v krajině a vzhledem k tomu, že zásuvky CEE 7/7 jsou vyrobeny přeci jenom z bytelnějšího materiálu, bych BS 1363 spíše nedoporučoval.

Hvor mange tror du, i Finland, små hunder begravet?

Ja, Bringen Sie Die Zeit, den Neuen Tag und Die elegante Welt.

Zahrajte si na prognostika. Kam směřuje Finsko svým počínáním v kauze prokopnutých bubnů? Ale upřímně prosím.

Bohužel nejsem o tomto případě zcela přesně informován a mám-li být zase jednou opravdu upřímný, což se nestává zas tak často, musím vám říci, že o tom vím úplně hovno, prd, kulový, prostě, ale jinak je to velmi potěšující zpráva, že v normálním tisku nejsou o Finsku skoro žádné zmínky, což jenom svědčí o prozíravosti tamějších vůdců a o moudrosti tamějšího lidu, který zůstává v tichosti za větrem neznepokojován vírem okolností a různých světodějných událostí, ale mám obavu, že takhle to nelze vést donekonečna a že on už tam k nim ten svět nějakou skulinou vleze.

K hlubšímu posouzení budoucího směřování tohoto severského státu si budete muset počkat na podzim, kdy začíná mé období saunování. To si dáte dvě tři kolečka ve finské sauně a mysl se vám naladí na úroveň rodilého Finy nebo popřípadě Finky a pokud by to nestačilo, doporučuji nalít se dobře vychlazenou finskou vodkou a potom vám půjde prognostika sama od sebe a to dokonce i u záležitostí nedotýkajících se přímo Finska a rybolovu v Baltském moři.

Antikvářovo povzdychnutí

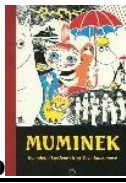
Vím, že nic nevím, říkával prý Sokrates. My ale určitě víme, že o Finsku víme úplně kulové, i když já se domnívám, že finská vlajka sestává se z červeného kříže na bílém pozadí, ale mohl by to vlastně být žlutý kříž na modrém pozadí nebo dokonce bílý kříž na pozadí červeném, ale kloním se spíše k první možnosti a kdybych měl po ruce malou encyklopedii Rozum do kapsy, kterou již několikrát v edici oko vydalo nakladatelství Albatros, jistě bych našel jistotu, kterou ovšem ztrácím mám-li říci něco podstatného o Finsku a úplně ztracen se cítím v labyrintu finského kulturního života.

Každopádně dále víme, že hlavním městem jsou Helsinky, v němž nežijí pouze Laponci, ale určitě i Finové, kteří hovoří tajuplným ugrofinským jazykem, kterému rozumí pouze oni a možná také Laponci, z čehož vzniká pro finského spisovatele problém, že píše v jazyku, který je srozumitelný pouze poměrně malému okruhu čtenářů, ale podobně jsou na tom také Maďaři, o jejichž kultuře toho víme asi tolik jako kultuře finské, která bytuje poblíž finského zálivu, u jehož břehu se rozkládá Petrohrad, který má s Helsinkami společného jmenovatele vodku. O té finské se říká, že se dá pít. Dále známe finskou saunu a také to, že Finové holdují tvrdému alkoholu, čemuž se vzhledem k tvrdým klimatickým podmínkám nelze ani příliš divit. Spíše se divím množství alkoholu vypitého v Čechách, kde je přeci počasí daleko mírnější než ve Finsku.

Knižní doporučení

Protože mezi finštinou a maďarštinou je spojitost, ovšem niterně filologická, takže Maďar s Finem se vůbec nedomluví, vzniká nám tady tzv. oslí můstek a když se otfeme o maďarskou literaturu jako bychom se vlastně otfeli také o literaturu finskou.

K mnoha knihám jsem se dostal úplně náhodně a tak to také bylo s románem Sándora Maraie Svíce dohořívají, který mne zaujal nejenom proto, že autor se začátkem století narodil v Košicích. Každopádně za přečtení stojí i jeho dvoudílné Paměti, které vydalo nakladatelství Academia, jako ostatně Svíce a ještě i jiné jeho práce jako jeho poválečný román Země země, ale cítím, že jenom odvádím vaši pozornost od své naprosté neobeznámosti ze současné finské literaturou, kterýžto nedostatek se vážně ještě pokusím odstranit, ale momentálně vám musím něco doporučit a tak mne ještě napadl finský národní epos Kalevala, který jsem už alespoň držel v ruce a musím poznamenat, že jedná o ctihodný svazek, takže kdo má dostatek času a trpělivosti neudělal by asi chybu, kdyby se do toho pustil. Každopádně bych se s takovým jedincem rád seznámil, protože kdo se věnuje takovým tzv. nepraktickým záležitostem může být velmi inspirujícím jedincem, ale konec konců i četba děl maďarské literatury může se někomu jevit jako pošetilost, ale právě romány a paměti opravdu velkého maďarského spisovatele Maraie by vás mohly přivést k opačnému mínění. Myslím si, že příští časopis bychom měli věnovat Maďarům a myslím si, že kdyby se mně někdo zeptal na současné dění na Slovensku, nebyl bych na tom lépe než s Finy. Přitom setkání z něčím tak zdánlivě odtažitým může být vpravdě obohacujícím zážitkem, takže už kašlu na své blábolky a letím do antikvariátu vyhledat encyklopedii finských spisovatelů, která tam určitě je, a zároveň spisovatelů slovenských, maďarských, polských, estonských, lotyšských, belgických, nizozemských, norských, švédských....

Komiksové okénko

Muminek. Už tu o něm někdo někde mluvil. Ale asi o tom druhém. Teď přišel na řadu Muminek ve formě komiksu. Tove Janssonová byla excelentní kreslířka. Kouzlo Muminků v knize bylo hodně provázáno právě s ilustracemi. Tove Janssonová byla natolik dobrá kreslířka, že předčila veškerou představivost v dětských hlavách a vložila jim do nich představy vlastní. Muminek, objekt stvořený prakticky jen čtyřmi tahy tužkou a nesmírnou roztomilostí.

V komiksu se Tove Janssonová oddala čistě jen vtipu. Vtipu značně nedětskému a přeci tak dětskému. Muminkův vztah se slečnou Ferkou se v komiksu dovysvětlí. Muminek získá onu, mezi lidmi tak oblíbenou, únavu z partnera. Pronásleduje slečnu Ferku ironickými poznámkami. Častují se navzájem žárlivými výstupy. Tatínek se zamiluje do Whisky a Whisky do tatínka. Prožijí si chudobu i s bohémským životem, který k tomu patří. Zamilují se do jiných, aby shledali, že dřív jim bylo lépe a tak se zase vrátí.

Komiks Muminek je o lidech. O jejich strážních, o jejich radostech. Jen se ti lidé převlékli do muminích masek a předstírají, že jsou vždy rádi, všude rádi a nic než rádi.

Ilustrace Tove Janssonové jsou dokonalé, příběhy také. Tak proč po jejich skloubenině neskočit.

Filmový krat'as

Finská kinematografie je chladná. Veškerá skandinávská kinematografie je chladná. Slova, která se linou z úst téměř každého, kdo se ujme průvodcovství skandinávským filmem. Jedná se o utkvělou představu kombinovanou o snahu mluvit zasvěceně o něčem, čemu komentátor ani zdaleka nerozumí. Dovolím si tvrdit něco jiného. Proti skandinávskému filmu je ten český v ledovci zatavený mamut.

Dovolím si drzé srovnání.

Popadněme finský film [Černý led](#) a český [Duše jako kaviár](#). Oba filmy ve svých zemích jistě velmi populární a houfně navštěvované.

Pojďme srovnávat.

Duše jako kaviár, drama plné kurev, kurevnicků a zrádců. Drama, které není dramatické, ale zoufale umělé.

Prkenné herecké výkony doprovázejí vaginální vtipy.

Smutný závěr je zavát nadšením diváka, že něco takového vůbec přežil. O čem je Duše jako kaviár? O nevěře. Stejně jako finský Černý led. Oba jsou i o vztazích mezi lidmi. Oba jsou i o pomstě.

Ale jak srovnat dva počiny, kdy jeden se máchá už svou existencí v septiku a druhý svou atmosférou vykopává diváka do extatických výšin doposud neviděného, doposud, našťástí, neprožitého.

Do filmu Černý led se divák ponoří.

Před filmem Duše jako kaviár divák prchá.

Do finské kinematografie se člověk ponoří.

Před tou českou prchá.

Vždyť české vztahy omleté na tisíce způsobů, způsobem zásadně jediným, to už nejsou filmy, ale amatérské počiny z pornostránek.

Oba filmy jsou o tom samém. Ale finský si našel tvář, našel si výraz, našel si i místo, kam divákovi ušetřit ten nejcitelnější políček. Český si zase útrpně sednul na zadní sedadlo a čekal, kdy už konečně ho pustí z šichty domů. Odvádět práci? Výsledky? Prahnout po uznání? To chtějí snad jen ti zahraniční. To pro nás není. My stále budeme točit tu polévku z hřebíků a skob.

Netoužíme po kvalitě, ale po vlezlé povrchnosti.

Skandinávský film jde pod kůži. Jde pod maso. Jde pod kosti. Stává se divákem diváka. Promluví k duši tak, aby ta se vyzvracela a objevila se na světle očištěna, scelena, připravena na nejhorší.

Český film, téměř jakýkoliv novější, k divákovi nemluví. Český film před divákem onanuje a prohlašuje, že onanie je přeci také lidská. Buďme humanisty a [nechme české tvůrce onanovat](#). Hodnotu od nich ale neočekávejme. On se ten sebestředný pohyb sem a tam brzy okouká. Pojďme se podívat na nějaký finský film.

Poetické třestění

Rozebírat Kalevalu nemá význam, rozebrali ji jiní, informovanější, vrhnu se tedy na jiné dílo a jiného autora.

Arvo Salo, neobyčejný básník, oceněný mnoha literárními cenami. Posuďte sami. Moudrost myšlenek, geniální rým, procitěné používání slovních druhů.

Ken keksi kulttuurin?

Ken keksi kulttuurin? Sen keksi kansa.

Se joka siitä lauloi lauluissansa

ja kertoi runoissaan, kun mallit luotiin

ja taiteen aineksina talteen tuotiin.

Vain kansan mielikuvitus, sen voima

ja vapaa, eikä vieraan vartioima

ne saattoi luoda, tuoda kansan käyttöön

ja tietoon, tuntemukseen, taitoon, näyttöön.

Ken kielen keksi? Kansa. Kieli rahvaan

on ainut pohja ilmaisuamme vahvaan.

Se keksi puun ja puukon, neulan, kankaan

ja teki äänen tuoheen, toisen lankaan

se muodot loi ja mallit liikunnalleen

ja ihmis-ilmeen muovas maisemalleen.

Vain kansa. Ihminen. Mies maineeton.

Ja tässä kulttuurimme aineet on:

Ne ovat kansan laulu, kansan kieli

ja kansan taide, taito, kansan mieli.

Ne kulttuurista löydät kaikkialta.

Ja niihin kuulukoon myös kansanvalta.

Ne kulttuurista löydät kaikkialta.

Ja niihin kuulukoon myös kansanvalta!

Zprávy z jiné společnosti

* Hlavním vývozním artiklem Finska se minulý rok stala zima jako v psinci. Suol Fekre pravil, že je to jen další v výdělečných akcí klimatických alarmistů.

* Adla Kuprikki, finský lingvista, napadl inteligenci španělských demonstrantů. Skutečná demokracie teď (finsky Faktisk demokrati nå) je dle něho stylistický blábol. Myšlenku španělských bouří přesto podporuje.

* Svaz dobrovolných hasičů Počernic uspořádal na počest finského obrození raut. Na otázku redakce o jaké obrození se jedná, náčelník Karel Jekný neodpověděl.

* Běh za rakovinu uspořádala asociace výrobců finského piva. Předpokládatelná délka trasy byla dvacet kilometrů. Polovina běžců se ovšem zastavila na drink v první hospodě. Druhá polovina, Kerto Debetkki, umrzl při čekání na první polovinu. Poté byl sežrán sprežením psů. Ti byli zastřeleni vzteklým myslivcem Proškem. Ten byl zavřen do věznice. A ta vyhořela. Z popelu vzešla další vlna obrození finského národu.

Dětské okénko

A tak je to tady, dětičky. Za půl roku si to k nám přifará Ježíšek s materiálními úplatky v nůši. Ale pokuste se zapojit trochu fantazii. Představte si Finsko. Země na severu. Hned vedle Rusko. Z druhé strany Švédsko.

Z jedné strany Děda Mráz a z té druhé Santa Claus. Kam se vrhnout?

Nejdřív do Finska vtrhl Švédsko. Ale Santa Claus nevyhovoval požadavkům finského obyvatelstva. I popralo se Rusko se Švédskem a před Finy byla předložena povinnost oblíbit si Dědu Mráze. Ale ouha, ani tady se nepoštětilo.

A proč, říkáte si, proč Fini prostě nezavolali Ježíškovi? Proč ne jemu. Vždyť ten je opravdický. Ten vždycky poslouží bez remcání.

Každý národ chce mít původní kouzelnou postavu Vánoc. Proto se ta naše milá EU rozpadá. Však spojte Santa Clause s Ježíškem a Weihnachtsmannem. Nemožné. A tak ve Finsku vznikl Joulupukki. Až vám Ježíška zase ukřičují, vzpomeňte si na Joulupukkeho. Třeba přiletí.

Hudební prozření aneb co v rádiu neuslyšíte i kdybyste se na uši stavěli

[Kimmo Pohjonen](#) je hráč na tahací harmoniku. Naštěstí ne hráč Haškova popisu. Je to hráč na tahací harmoniku zcela nečekaných dimenzí. Vyluzovat zvuky jde na všechno, vždyť i pád ze schodů je svým způsobem velmi muzikální. Kimmo Pohjonen nechává místo vlastního těla padat ze schodů tahací harmoniku.

Ne, nezpívá o lásce. Alespoň ne příliš často. Kimmo Pohjonen doprovází hrůzné euforie tahací harmoniky skřeky a výkřiky. Je to harmonikář veskrze avantgardní. Líbivé melodie odhodil jako překážející domácí pohodlí, rytmus občas vypustil na cigáro. Výsledek je kupodivu velmi podařený. Do očividné disharmonie vlezl, nepozorován, soulad takových rozměrů, až se tají dech.

Pohjonenova hudba je imaginárním protistojným palcem, bez kterého by se hudební branže nedostala příliš daleko. Je to další z možností, jak být šťastný, nebo, lépe, velmi nešťastný. Je to opozice vůči mainstreamovému pojetí strojového rytmu bez jediné odchylky. Ta přesnost svou dokonalostí musí někdy až bolet do bubinků. Pro tyto chvíle nouze je připraven k poslechu Pohjonen a jeho arytmie. Jeho spolupráce s Kronos Quartet by si zasloužila Nobelovu cenu míru. Takový stav se člověku rozlije při poslechu duší.

Být jiný, jen takhle se dá posunout lidstvo o kus dál. Při postoji vzpřímeném, nelametovným, se bude jen postávat. Kráčeje směle k zářnější budoucnosti.

[První z ukázek](#) je líbivá. Pohjonen pohnojil Henrixe. [Druhá](#) už na líbivosti trochu potratila. Nebo získala? Posud'te sami. A třetí je [geniální](#). Kupodivu vše za účasti líbivého melodična.

O hlouposti Babylonské věže

Kdo je Eino Leino? A kdo Jukka Vieno? A kdo je, pro Krista, Arvo Salo? Jsou to vůbec jména lidí? Nejsou to jen reklamní názvy značek pracích prášků? Co znamená změť písmen jako je Kerttu Kauniskangas? Copak se všichni nemohou jmenovat například Luboš Rušivý? Nebo Ota Pavel? Byl by až takový problém se jmenovat nějak normálně?

Ale nejde jen o názvy lidí. Jde i o názvy zvířat, věcí a dějů. Jak nenormálně si musí člověk připadat, když musí po ránu pozdravit souseda nevyslovitelným hyvää päivää? Bylo až takovou troufalostí stavět věž do nebes, že si to zasloužilo trest dvou tisíců jazyků? Jak je velká pravděpodobnost, že v kmeni Zulu je živ génus nesmírného pojetí, ale nikdo mu nerozumí. Sedí v chýši, plní prostor smělymi teoriemi a okolní domorodci se mu straní. Jaké by měl vyhlídky, kdyby uměl mluvit řečí celosvětovou. Jedinou. Jasně, řeč celosvětová je řeč tělá, ale zkuste vyjádřit fyzikální vzoreček za pomoci gest. Stejně svůj pokus zakončíte gestem jednoduchým a zcela výhružným. I pouhé tři na druhou lomeno šesti to celé minus tři, by vydalo na půlhodinovou produkci závodní akrobatiky. Natož smělá teorie vysvětlující vznik vesmíru. Ne, velký třesk to nebude. Ten by šel grimasou i jen naznačit a byl by pochopen.

Kdo je Risto Rasa? A kdo Raija Siekkinen? A proč se to vlastně nikdy nedozvím? Národní pokladnice se plní kulturními skvosty, které nikdy neobohatí i mou osobnost. A to jen proto, že mým mateřským jazykem je ten dvou tisící první. A co mohu očekávat? Jen činnost překladatelskou. Dílo cizích pokladnic, přecezené přes síto zakomplexovaného čecha. A stejně mi tisíce jmen unikne. Nikdy se nenechám zničit tvorbou Heikki Palmu, protože není dostatečně komerční, aby se hodila do výlohy českému nakladateli. A tak jsem odsouzen následovat vkus redaktorů nakladatelství. Ač by mi udělala dramatická sbírka Elvi Sinervo radost, budu si muset přečíst Petišku, Nováka, Ruchavého. Nejsm fin, abych si mohl takovýmto způsobem vyskakovat. Proklatě. Bože, proč's tohle nepředvídal?

Finský vývozní artikl

Není to pivo. Ani jezera. Ne, zatím nebyl zájem ani o Joulupukkeho. Řeč bude o [finském](#) metalu. Dle zpráv, které redakce před uzávěrkou tohoto čísla obdržela, je finský metal spojován s impertinencemi jako [nejlepší](#), dokonalý, [nezastupitelný](#), jedinečný. Posouzení je možné nechat jen na [posluchačích](#). Od jemného, snad až [britpopového](#), juchání přejít k apokalyptickým vizím za hromového [zvracení](#) do mikrofonu. Metal je ztělesněním energie. Nespoutané, [nesnesitelně živočišné](#), temné. Od primitivního řezání do bicích a kytar, až po [black metal](#), který se někdy svou komplikovaností podobá [vážné hudbě](#).

Finský metal je [artiklem](#) víc než vývozním. Je artiklem snad jediným, který by duše kulturního člověka měla vnímat. Co s jezery, když si člověk může nechat do hlavy vyřvat další otvor.

Antikvářovo pojednání o...Zvláštech ruského lovu, protože hlavním hrdinou je mladý finský rusofil ,který se rozhodl pod vlivem četby ruských klasiků zažít poezii lovu přímo v Rusku, ale po překročení státní hranice, že realita se hrubě odlišuje od přečteného a protože ve finském filmu Drž si šátek Tat'áno režiséra Kaurismakiho vystupuje jedná mladá ruska ,musím vám doporučit i tento film,který se ovšem pochopitelně vyznačuje i jinými přednostmi a každopádně bych doporučil časopis Cinepurr na 5 a 6 měsíc roku 2011, v kterém naleznete podrobný článek věnovaný tvorbě Akiho Kaurismakiho s větou, že některé z postav Kaurismakiho filmů konzumují alkohol v nepředstavitelných dávkách, aniž by na nich byla intoxikace nějak

Soutěž...

Netradiční soutěž o netradiční ceny.

Kdo chce být netradičním výhercem, nechť splní následující úkol.

Předved'te nejkrásnějšího Fina.

Fantazii klidně hod'te do žita, stvořte cokoliv.

Své výtvořky můžete posílat na info@kacur.cz, nebo je nosit osobně ku posouzení do Antikvariátu Kačur.

Těšíme se na vaši kreativitu.